

IZVRŠNI POSTUPAK

Pripremila: Emica Zdravković, specijalista za pravne poslove
Udruženja banaka Srbije

PREKID SPROVOĐENJA IZVRŠENJA

(član 20. stav 4. Zakona o privatizaciji u izvršnom i parničnom postupku)

1. Sud će pozivom na odredbu člana 20. stav 4. Zakonika o privatizaciji prekinuti samo postupak sprovođenja a ne i postupak izvršenja prinudne naplate novčanog potraživanja određenog rešenjem o izvršenju donetim pre datuma pokretanja postupka restrukturiranja izvršnog dužnika.

2. Sud će dozvoliti predloženo izvršenje radi namirenja novčanog potraživanja i u slučaju kada je takav predlog podnet nakon pokretanja postupka restrukturiranja, ali će istovremeno sa rešenjem o dozvoli izvršenja doneti rešenje o prekidu postupka njegovog sprovođenja.

3. Prekid postupka sprovođenja izvršenja ne može se odrediti pozivom na odredbu člana 20. stav 4. Zakona o privatizaciji u slučaju kada su predmet izvršenja nenovčane obaveze dužnika nad kojim je pokrenut postupak restrukturiranja.

4. Prekid postupka se ne može odrediti na temelju odredbe člana 20. stav 4. Zakona o privatizaciji ni u parnicama koje su pokrenute za naplatu novčanog potraživanja tuženog nad kojim je pokrenut postupak restrukturiranja.

Obrazloženje:

Odredbom člana 20. stav 4. Zakona o privatizaciji ("Službeni glasnik RS", broj 38/01), propisano je da u toku sprovođenja restrukturiranja poverioci ne mogu preduzimati radnje radi prinudne naplate svojih dospelih potraživanja. S tim u vezi, u sudskoj praksi se postavilo pitanje kakav je pravni učinak ove odredbe zakona u parničnom i izvršnom postupku. Spor o tom pitanju je posledica Zakonom o izvršnom postupku propisane zabrane da se odredbe drugih zakona koje se odnose na zahtev za odlaganje i prekid izvršenja neće primenjivati u izvršnom postupku.

Međutim, sudovima su upućeni zahtevi Agencije za privatizaciju da se zbog pokretanja postupka restrukturiranja odredi prekid započetih parničnih i izvršnih postupaka prema tim privrednim subjektima,

odnosno da se ne dozvoli pokretanje novih nakon datuma donošenja rešenja o postupku restrukturiranja. Pri tome, Agencija za privatizaciju traži prekid svih sudskih postupaka bez obzira na predmet spora ili izvršenja o kome se isti vode.

U povodu tog spornog pitanja Vrhovnom sudu je dostavljen zahtev Opštinskog suda u Negotinu Su. br. 38/2003-167 od 20.05.2003. godine da se tako nastali problem razreši odgovarajućim stavom Građanskog odeljenja. Zauzimanje stava se traži kako zbog ozbiljnosti samog problema, tako i zbog velikog broja predmeta u kojima je traženo da se postupak prekine. Samo pred tim sudom u toku je 140 predmeta u kojima je potrebno doneti odgovarajuću odluku o zahtevu Agencije za privatizaciju. Identičan problem je uočen i u radu drugih sudova opšte nadležnosti, odnosno trgovinskih sudova.

Odgovor na izneto sporno pitanje uslovljen je prethodnim razrešenjem odnosa Zakona o parničnom i izvršnom postupku za Zakon o privatizaciji. Smatramo da je Zakon o privatizaciji *lex specialis* u odnosu na Zakon o parničnom postupku i Zakon o izvršnom postupku. Dosledno tome, zabrana ustanovljena odredbom člana 263. ZIP ne bi mogla proizvesti nikakav pravni učinak u odnosu na obavezu utemeljenu odredbom člana 20. stav 4. Zakona o privatizaciji.

Štaviše, za slučaj da se zauzme drugačije stanovište o koliziji tih zakona sudovi bi morali primeniti citiranu odredbu Zakona o privatizaciji. Ovo iz razloga, što je odredbom člana 263. ZIP zabranjena primena odredbi drugih zakona o odlaganju i prekidu izvršenja, dok se odredbom člana 20. stav 4. Zakona o privatizaciji *zabranjuje samo preduzimanje radnji prinudne naplate dospelih potraživanja*. Prema tome, odredbom člana 263. ZIP zabranjuje se prekid započetog izvršnog postuka, ali nije zabranjen i prekid u sprovođenju samog izvršenja. Iz tog razloga sud bi mogao pozivom

na odredbu čl. 20. stav 4. Zakona o privatizaciji doneti rešenje da se započeti postupak sprovođenja izvršenja prekida do okončanja postupka restrukturiranja.

Sporno je samo da li se izvršenje može dozvoliti i po predlogu koji je podnet sudu nakon pokretanja postupka restrukturiranja. U tom slučaju sud mora dozvoliti traženo izvršenje, s tim da istim, ili posebnim rešenjem odredi i prekid njegovog sprovođenja. Donošenjem takvog rešenja sud bi u celosti ispoštovao važeće odredbe ZIP i istovremeno udovoljio zabrani propisanoj odredbi člana 20. stav 4. Zakona o privatizaciji. U protivnom, a za slučaj da se zuzme stav o nedozvoljenosti takvog predloga stranka bi se mimo postojećih zakonom ustanovljenih prava nepotrebno izložila troškovima dvostruke naplate sudskih taksi.

Nasuprot tome, a kada se radi o zahtevu Agencije za prekid započetog parničnog postupka, u tom slučaju nema mesta primeni odredbi člana 20. stav 4. Zakona o privatizaciji. Ovo iz razloga, što se parnični postupak ne vodi u cilju prinudnog namirenja dospelog potraživanja, već sticanja izvršnog naslova kojim se utvrđuje osnov i visina spornog duga i određuje obaveza njegove isplate. Zbog toga se takvom zahtevu Agencije ne bi moglo udovoljiti ni pozivom na odredbu člana 212. stav 1. tačka 6. ZPP.

Isto tako, a obzirom da je odredbom člana 20. stav 4. Zakona o privatizaciji zabranjeno samo preduzimanje radnji u cilju prinudne naplate dospelih obaveza, prekid se ne može odrediti ni u svim drugim postupcima izvršenja koji se vode po predlogu za izvršenje nenovćanih obaveza.

(Pravno mišljenje usvojeno na sednici Građanskog odeljenja Vrhovnog suda Srbije od 30. juna 2003. godine - Biblioteka Pravni informator, Pravna shvatanja Vrhovnog suda Srbije, januar 2007. godine, Intermex)